

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/137/2003

WIZERUNEK PREMIERA LESZKA MILLERA

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, WRZESIEŃ 2003

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W sierpniu¹, po raz drugi od objęcia przez Leszka Millera stanowiska prezesa Rady Ministrów, zapytaliśmy ankietowanych o ocenę osoby premiera². Społeczny wizerunek szefa rządu skonstruowany został na podstawie zestawu 18 par przeciwstawnych stwierdzeń opisujących jego cechy fizyczne, walory intelektualne, cechy temperamentalne, umiejętności komunikacyjne i perswazyjne oraz zdolności przywódcze. Zadaniem respondentów było wskazanie spośród nich tych, które ich zdaniem najlepiej charakteryzują Leszka Millera.

Pozytywną cechą najbardziej powszechnie przypisywaną premierowi jest spokój i zrównoważenie. Tę zaletę dostrzega u Leszka Millera trzy piąte ankietowanych (60%). Zdaniem co najmniej połowy respondentów obecnego szefa rządu charakteryzuje także inteligencja (54%) oraz dobra prezencja (50%). W pozostałych aspektach premier nie jest postrzegany już tak pozytywnie - jego oceny są bardziej kontrowersyjne, a w niektórych wymiarach wyraźnie negatywne.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (159) zrealizowano w dniach 1-4 sierpnia 2003 roku na liczącej 880 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Por. komunikat CBOS „Społeczny wizerunek premiera Leszka Millera”, czerwiec 2002.

Z każdej pary stwierdzeń proszę wskazać to, które, Pana(i) zdaniem, najlepiej charakteryzuje Leszka Millera

Jest zrównoważony, pełen spokoju	60%
Jest niespokojny, nierównoważony	22%
Jest inteligentny	54%
Nie wyróżnia się inteligencją	34%
Jest przystojny, ma dobrą prezencję	50%
Nie jest przystojny, źle się prezentuje	28%
Jest sympatyczny	42%
Nie jest sympatyczny	40%
Jest kompetentny, zna się na tym, co robi	39%
Jest niekompetentny, nie ma odpowiedniej wiedzy i umiejętności	35%
Jest samodzielny w podejmowaniu decyzji	36%
Nie jest samodzielny w podejmowaniu decyzji, za bardzo daje sobą kierować	37%
Potrafi przekonać ludzi do swoich racji	36%
Nie potrafi przekonać ludzi do swoich racji	42%
Jest energiczny, dynamiczny	35%
Jest zbyt powolny, za mało dynamiczny	44%
Jest otwarty na innych	34%
Jest nieprzystępny	35%
Umie stawić czoło najważniejszym problemom, nie boi się trudnych decyzji	24%
Uchyła się od rozwiązywania najważniejszych problemów, nie potrafi podejmować trudnych decyzji	56%
Przedkłada dobro kraju nad własne interesy	23%
Dbą przede wszystkim o własne interesy	52%
Jest skromny	22%
Jest zarozumiały	58%
Jest konsekwentny, stanowczy w osiągnięciu swoich celów	20%
Nie potrafi dokończyć tego, co zaczął, wszystko rozlaży mu się w rękach	64%
Mówi konkretnie, w sposób odpowiedzialny	18%
Mówi niejasno, unika konkretów	68%
Jest uczciwy	18%
Nie jest uczciwy	43%
Rozumie problemy zwykłych ludzi, troszczy się o ich los	18%
Nie obchodzi go los zwykłych ludzi	64%
Jest prawdomówny	13%
Nie jest prawdomówny	57%
Dbą przede wszystkim o interesy ogółu	11%
Dbą przede wszystkim o interesy swojej partii	73%

Odpowiedzi uszeregowano według malejącego odsetka wskazań pozytywnych. Pominięto odpowiedzi „ani taki, ani taki” i „trudno powiedzieć”.

Niemal tyle samo badanych odbiera Leszka Millera jako osobę sympatyczną (42%), co uznaje, że jest on niesympatyczny (40%). Podzielone są też opinie w kwestii kompetencji premiera. Prawie dwie piąte ankietowanych (39%) uważa Leszka Millera za człowieka kompetentnego, znającego się na tym, co robi, jednak niewiele mniejsza grupa (35%) ma na ten temat odmienną opinię. Podobnie niejednoznacznie wypada ocena zdolności przywódczych Leszka Millera. Niemal taka sama liczba ankietowanych przypisuje obecnemu premierowi samodzielność w podejmowaniu decyzji, co ocenia, że jest on nadmiernie uzależniony od wpływów otoczenia (odpowiednio: 36% i 37%). Dokładnie podzielone są także opinie na temat komunikatywności Leszka Millera - co trzeci badany (34%) uważa, że jest on osobą otwartą w kontaktach z ludźmi, niemal taki sam odsetek (35%) uznaje go za człowieka nieprzystępnego.

W ocenach zdolności perswazyjnych oraz dynamizmu działań obecnego premiera przeważają już raczej opinie negatywne. Zdaniem ponad dwóch piątych badanych Leszek Miller nie potrafi przekonać ludzi do swoich racji (42%), a ponadto nie jest człowiekiem zbyt energicznym i zdecydowanym w działaniu (44%). W tych wymiarach ponad jedna trzecia Polaków wystawia obecnemu premierowi oceny pozytywne - uznaje, że umie przekonywać ludzi do swoich racji (36%), a także jest zdania, że działania Leszka Millera charakteryzuje energia i dynamizm (35%).

W pozostałych ocenianych aspektach negatywne elementy charakterystyki Leszka Millera już zdecydowanie przeważają nad pozytywnymi. Krytycznie postrzegane są umiejętności i cechy ściśle związane z pełnieniem funkcji premiera, takie jak zdolność do podejmowania trudnych decyzji, konsekwencja i stanowczość w osiąganiu celów. Ponad połowa ankietowanych (56%) jest zdania, że Leszek Miller uchyla się od rozwiązywania najważniejszych problemów kraju i nie potrafi podejmować trudnych decyzji. Jeszcze częściej (64%) wyrażane jest przekonanie o braku konsekwencji i stanowczości premiera w dążeniu do celu. W tych wymiarach pozytywne opinie o premierze wyraża znacznie mniej osób (odpowiednio: 24% i 20%).

Negatywnie wypada również ocena motywacji, a także priorytetów, jakimi premier kieruje się w swych działaniach. Ponad połowa badanych (52%) uważa, że Leszek Miller

w swojej działalności politycznej dba przede wszystkim o własne interesy przedkładając je nad dobro kraju. O połowę mniejsza grupa (23%) jest przekonana, że obecny premier ma na względzie przede wszystkim dobro Polski. Jednocześnie blisko trzy czwarte badanych (73%) uważa, że Leszek Miller w swej działalności publicznej zabiega przede wszystkim o interesy własnej partii. Zarzut ten formułowany jest wobec jego osoby najbardziej powszechnie. Tylko jedna dziewiąta ankietowanych (11%) uważa, że obecny premier przedkłada interesy ogółu nad interesy partyjne.

Niekorzystne są także oceny wrażliwości społecznej premiera. Blisko dwie trzecie badanych (64%) zarzuca mu obojętność wobec problemów współobywateli, niespełna jedna piąta zaś (18%) jest przekonana, że premier rozumie problemy zwykłych ludzi i troszczy się o ich los.

Opinie negatywne dominują także w wizerunku medialnym szefa rządu. Ponad połowa ankietowanych (57%) nie wierzy w jego wypowiedzi i uznaje go za polityka, który nie mówi prawdy, tylko 13% jest przeciwnego zdania. Ponad dwie trzecie respondentów (68%) ocenia, że publiczne wystąpienia premiera są niejasne i pozbawione konkretów, jedynie 18% wyraża odmienną opinię na ten temat. Większość (58%) uważa też, że Leszek Miller jest człowiekiem nadmiernie pewnym siebie i zarozumiałym. Tylko 22% Polaków uznaje go za polityka, którego w życiu publicznym cechuje skromność.

W porównaniu z poprzednim pomiarem wizerunek Leszka Millera uległ bardzo wyraźnemu pogorszeniu. W dużo gorszym świetle jawi się badanym przede wszystkim jego konsekwencja i stanowczość w osiąganiu celów. Odsetek ankietowanych przypisujących mu tę cechę zmalał od maja ubiegłego roku o przeszło połowę (z 49% do 20%). Znacząco wzrosła (z 34% do 64%) liczba badanych postrzegających Leszka Millera jako człowieka niekonsekwentnego, niepotrafiącego dokończyć tego, co zaczął. W podobnym stopniu pogorszyły się oceny zdolności obecnego premiera do rozwiązywania najważniejszych problemów kraju i podejmowania trudnych decyzji. W porównaniu z rokiem 2002 gorzej oceniany jest także medialny wymiar jego wizerunku - o 20 punktów wzrósł odsetek osób twierdzących, że jego wypowiedzi są niejasne i pozbawione konkretów, a liczba opinii przeciwnych wyraźnie się zmniejszyła. W oczach ankietowanych Leszek Miller stracił także

jako polityk troszczący się o sprawy przeciętnych obywateli - o 20 punktów wzrosła liczba osób twierdzących, że nie obchodzą go problemy i los zwykłych ludzi.

Tabela 1

Z każdej pary stwierdzeń proszę wskazać to, które, Pana(i) zdaniem, najlepiej charakteryzuje Leszka Millera	Wskazania respondentów według terminów badań	
	V 2002	VIII 2003
	w procentach	
Jest inteligentny	72	54
Nie wyróżnia się inteligencją	21	34
Jest przystojny, ma dobrą prezencję	63	50
Nie jest przystojny, źle się prezentuje	23	28
Jest kompetentny, zna się na tym, co robi	62	39
Jest niekompetentny, nie ma odpowiedniej wiedzy i umiejętności	22	35
Jest energiczny, dynamiczny	55	35
Jest zbyt powolny, za mało dynamiczny	31	44
Umie stawić czoło najważniejszym problemom, nie boi się trudnych decyzji	48	24
Uchyła się od rozwiązywania najważniejszych problemów, nie potrafi podejmować trudnych decyzji	33	56
Jest konsekwentny, stanowczy w osiąganiu swoich celów	49	20
Nie potrafi dokończyć tego, co zaczął, wszystko rozłązi mu się w rękach	34	64
Mówi konkretnie, w sposób odpowiedzialny	42	19
Mówi niejasno, unika konkretów	48	68
Rozumie problemy zwykłych ludzi, troszczy się o ich los	38	18
Nie obchodzi go los zwykłych ludzi	44	64
Przedkłada dobro kraju nad własne interesy	-	23
Dbą przede wszystkim o własne interesy	-	52
Dbą przede wszystkim o interesy ogółu	-	11
Dbą przede wszystkim o interesy swojej partii	-	73
Jest prawdziwym mężem stanu - w tym co robi, kieruje się przede wszystkim interesem kraju	31	-
Jest przede wszystkim graczem politycznym - dba głównie o interesy swoje i swojej partii	55	-
Odpowiedzi uszeregowano według malejącego odsetka wskazań pozytywnych. Pominięto odpowiedzi „ani taki, ani taki” i „trudno powiedzieć”		

Chociaż bezpośrednie porównanie nie jest możliwe, można również mówić o pogorszeniu się wizerunku Leszka Millera i nasileniu się krytycyzmu w najgorzej ocenianym wymiarze - w kwestii motywacji i priorytetów, jakimi kieruje się w swej

działalności. Obecnie blisko trzy czwarte Polaków (73%) uważa, że Leszek Miller w swych działaniach przedkłada interesy partyjne nad interesy ogółu. Natomiast w maju ubiegłego roku dużo mniej badanych (55%) przypisywało mu w działalności politycznej czy publicznej intencje przedkładania interesów partyjnych i osobistych nad dobro kraju.

W stosunkowo najmniejszym stopniu, choć i tu zmiany na niekorzyść są wyraźne, pogorszyły się oceny atrakcyjności fizycznej premiera oraz jego inteligencji.

NAJBARDZIEJ CHARAKTERYSTYCZNE CECHY PREMIERA

Poza ocenami Leszka Millera na różnych skalach ankietowani wskazywali także wśród wymienianych cech opisu takie, które ich zdaniem najlepiej charakteryzują obecnego premiera, są najważniejsze dla jego portretu. Opinie o Leszku Millerze okazały się zróżnicowane i dość niejednoznaczne. Jednak podobnie jak oceny w poszczególnych wymiarach ujawniają raczej negatywny stosunek Polaków do obecnego premiera. Wśród wymienianych najczęściej jako najważniejsze elementów charakterystyki Leszka Millera wyraźnie przeważają cechy negatywne.

Relatywnie największa część badanych uważa, że cechą najlepiej charakteryzującą działalność obecnego premiera jest upartyjnienie jego działalności publicznej, czyli to, że w swych działaniach kieruje się przede wszystkim politycznymi i gospodarczymi interesami swojej partii (28%). Cechą wskazywaną przez respondentów niemal równie często (23%) jest zarzut braku troski i zainteresowania problemami przeciętnych obywateli.

Następna cecha spośród wymienianych najczęściej ma charakter pozytywny - najwyżej punktowaną zaletą Leszka Millera jest, według oceny badanych, inteligencja. Cechę tę jako najbardziej charakterystyczną dla premiera wskazała jedna piąta ankietowanych (20%).

Kolejne elementy charakterystyki Leszka Millera są negatywne. Za najbardziej znaczące dla jego osoby badani wskazali: unikanie konkretów i niejasność wypowiedzi (15%), brak konsekwencji w działaniu, uchylanie się od rozwiązywania najważniejszych problemów kraju i niezdolność do podejmowania trudnych decyzji (po 14% wskazań). Taki sam odsetek badanych za główny rys charakterystyki premiera uznaje zarozumialstwo.

Nieznacznie mniej osób (13%) uważa, że Leszka Millera charakteryzuje nadmierna dbałość o własne interesy.

		CBOS
Które ze wskazanych przez Pana(ią) cech uważa Pan(i) za najważniejsze dla charakterystyki Leszka Millera? Proszę wskazać nie więcej niż trzy takie cechy		
Dbą przede wszystkim o interesy swojej partii		28%
Nie obchodzi go los zwykłych ludzi		23%
Jest inteligentny		20%
Mówi niejasno, unika konkretów		15%
Nie potrafi dokończyć tego, co zaczął, wszystko rozlaży mu się w rękach		14%
Uchyła się od rozwiązywania najważniejszych problemów, nie potrafi podejmować trudnych decyzji		14%
Jest zarozumiały		14%
Dbą przede wszystkim o własne interesy		13%
Jest zrównoważony, pełen spokoju		11%
Nie jest prawdziwy		10%
Nie jest uczciwy		8%
Jest energiczny, dynamiczny		7%
Jest kompetentny, zna się na tym, co robi		7%
Jest przystojny, ma dobrą prezencję		6%
Jest konsekwentny, stanowczy w osiągnięciu swoich celów		6%
Nie potrafi przekonać ludzi do swoich racji		6%
Jest sympatyczny		5%
Nie jest sympatyczny		5%
Umie stawić czoło najważniejszemu problemom, nie boi się trudnych decyzji		5%
Przedkłada dobro kraju nad własne interesy		5%
Jest niekompetentny, nie ma odpowiedniej wiedzy i umiejętności		5%
Potrafi przekonać ludzi do swoich racji		5%
Jest samodzielny w podejmowaniu decyzji		5%
Nie jest samodzielny w podejmowaniu decyzji, za bardzo daje sobą kierować		5%
Rozumie problemy zwykłych ludzi, troszczy się o ich los		3%
Jest zbyt powolny, za mało dynamiczny		3%
Jest skromny		3%
Jest otwarty na innych		3%
Nie wyróżnia się inteligencją		2%
Mówi konkretnie, w sposób odpowiedzialny		2%
Jest nieprzystępny		2%
Jest niespokojny, niezrównoważony		2%
Jest uczciwy		2%
Nie jest przystojny, źle się prezentuje		1%
Jest prawdziwy		1%
Dbą przede wszystkim o interesy ogółu		1%
Trudno powiedzieć		6%

SPÓLECZNO-DEMOGRAFICZNE ZRÓŻNICOWANIA W POSTRZEGANIU PREMIERA MILLERA

Oceny poszczególnych cech wizerunku premiera Millera posłużyły nam do skonstruowania ogólnej skali akceptacji i dezaprobaty jego osoby³. Wyniki uzyskane na tej skali oraz ujemna średnia ocen (-3,05) potwierdzają, że Leszek Miller jest postrzegany przez Polaków wyraźnie krytycznie. Ogólnie rzecz biorąc, zdecydowana większość badanych (63%) jest nastawiona do niego raczej nieprzychylnie, częściej jawi im się on w niekorzystnym niż w korzystnym świetle, a ujemne cechy jego wizerunku przeważają nad dodatnimi. Tylko niespełna jedna trzecia respondentów (31%) pozytywnie odnosi się do Leszka Millera i częściej dostrzega jego zalety niż wady.

		CBOS
Oceny na skali dezaprobaty-aprobata (w przedziałach od -18 do +18)		
Zdecydowana dezaprobata (od -18 do -13)		15%
Silna dezaprobata (od -12 do -7)		22%
Umiarkowana dezaprobata (od -6 do -1)		26%
Ocena neutralna (0)		5%
Umiarkowana aprobata (od +1 do +6)		15%
Silna aprobata (od +7 do +12)		11%
Zdecydowana aprobata (od +13 do +18)		5%
<hr/>		
Średnia		-3,05
Odchylenie standardowe		8,73

We wszystkich grupach wyróżnionych ze względu na takie cechy społeczno-demograficzne, jak: płeć, wiek, miejsce zamieszkania czy wykształcenie Leszek Miller częściej odbierany jest negatywnie niż pozytywnie. Jego wizerunek nieco lepiej wypada w ocenie kobiet niż mężczyzn. Nieco lepiej niż inni postrzegają go także osoby młode - w wieku od 25 do 34 lat i mieszkańcy małych miast (do 20 tys. ludności). Na stosunek do szefa rządu słabiej wpływa poziom wykształcenia. Nieznacznie bardziej przychylnie

³ Skala została utworzona przez zsumowanie wskazań na poszczególne cechy opisu. Wskazanie negatywnej cechy wartościowane było jako -1, brak opinii jako 0, wybór pozytywnej cechy jako +1. Wartości skali zawierały się w przedziale od -18 (minimalna wartość oznaczająca, że respondent dokonał wyboru samych negatywnych cech obrazu) do +18 (maksymalna wartość oznaczająca wybór samych pozytywnych cech).

Leszek Miller odbierany jest przez osoby lepiej wykształcone - legitymujące się wykształceniem średnim i wyższym. Spośród grup społeczno-zawodowych relatywnie najlepsze zdanie o premierze mają przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, pracownicy umysłowi niższego szczebla, uczniowie i studenci oraz gospodynie domowe. Także status materialny wpływa na postrzeganie premiera - wyraźnie lepiej oceniają go respondenci określający własną sytuację materialną jako dobrą. We wszystkich tych grupach przeważają jednak osoby przypisujące Leszkowi Millerowi więcej cech negatywnych niż pozytywnych, różnice dotyczą jedynie stopnia krytycyzmu.

Tabela 2

Oceny na skali dezaprobaty-aprobata (w przedziałach od -18 do +18)	Oceny własnych warunków materialnych		
	złe	średnie	dobrze
	w procentach		
Zdecydowana dezaprobatą (od -18 do -13)	20	13	11
Silna dezaprobatą (od -12 do -7)	26	22	18
Umiarkowana dezaprobatą (od -6 do -1)	27	28	19
Ocena neutralna (0)	3	8	3
Umiarkowana aprobata (od +1 do +6)	13	13	23
Silna aprobata (od +7 do +12)	7	12	15
Zdecydowana aprobata (od +13 do +18)	4	4	10
Średnia	-5,06	-2,82	-0,28
Odchylenie standardowe	8,31	8,24	9,68

Relatywnie najbardziej niekorzystne opinie o Leszku Millerze wyrażają osoby mające od 35 do 44 lat oraz badani w wieku przedemerytalnym. Krytyczniej niż inni postrzegają go także mieszkańcy największych aglomeracji oraz badani z wykształceniem podstawowym. Spośród grup społeczno-zawodowych najbardziej niekorzystne wyobrażenie o premierze mają pracownicy fizyczno-umysłowi, osoby pracujące na własny rachunek oraz emeryci.

POLITYCZNE ZRÓŻNICOWANIA W POSTRZEGANIU PREMIERA LESZKA MILLERA

Sposób postrzegania osoby premiera jest, co zrozumiałe, nieodłączny od stosunku do rządu, którego pracą kieruje. Prezes Rady Ministrów zwykle w mniejszym lub większym stopniu jest utożsamiany z polityką rządu. Stąd też z jednej strony poparcie dla rządu, a z drugiej niezadowolenie i krytycyzm wobec niego znajdują odzwierciedlenie w korzystnym

lub niekorzystnym wizerunku jego szefa. Prawidłowości te znajdują potwierdzenie także w stosunku do Leszka Millera. O ile blisko trzy czwarte zwolenników rządu (72%) aprobuje osobę premiera, a w przypadku ponad połowy (56%) jest to aprobata co najmniej silna (wskazania na skali w przedziałach od +7 do +18), o tyle wśród przeciwników obecnego gabinetu liczba badanych mających pozytywne nastawienie do premiera wynosi tylko 15%, w tym zaledwie 3% ma do niego stosunek wyraźnie pozytywny. Ogromna zaś większość zdeklarowanych przeciwników rządu (81%) w mniejszym lub większym stopniu wyraża dezaprobatę osoby premiera.

Tabela 3

Oceny na skali aprobaty-dezaprobaty (w przedziałach od -18 do +18)	Stosunek do rządu		
	zwolennicy	obojętni	przeciwnicy
	w procentach		
Zdecydowana dezaprobatą (od -18 do -13)	2	12	23
Silna dezaprobatą (od -12 do -7)	9	20	31
Umiarkowana dezaprobatą (od -6 do -1)	14	30	27
Ocena neutralna (0)	3	8	4
Umiarkowana aprobata (od +1 do +6)	16	17	12
Silna aprobata (od +7 do +12)	33	10	3
Zdecydowana aprobata (od +13 do +18)	23	2	0
Średnia	5,86	-3,03	-6,81
Odchylenie standardowe	8,61	7,75	6,76

Czynnikiem silnie warunkującym opinie o premierze są także deklarowane poglądy polityczne badanych. Wprawdzie stosunek do Leszka Millera osób identyfikujących się z lewicą trudno określić jako jednoznacznie pozytywny, jako że duża ich część (44%) w ogólnym rozrachunku ocenia premiera raczej źle niż dobrze, niemniej jednak przez sympatyków tej opcji politycznej postrzegany jest on znacznie lepiej niż przez osoby o poglądach prawicowych. O ile ponad połowa Polaków utożsamiających się lewicą (53%) wypowiada się o premierze Millerze z aprobatą, o tyle wśród identyfikujących się z prawicą odsetek ten jest niewielki (12%), zdecydowana większość zaś (82%) postrzega premiera w niekorzystnym świetle, w tym trzy piąte (61%) ocenia go jednoznacznie negatywnie (oceny od -18 do -7).

Tabela 4

Oceny na skali aprobaty-dezaprobaty (w przedziałach od -18 do +18)	Deklarowane poglądy polityczne		
	lewicowe	centrowe	prawicowe
	w procentach		
Zdecydowana dezaprobatą (od -18 do -13)	9	14	27
Silna dezaprobatą (od -12 do -7)	12	22	34
Umiarkowaną dezaprobatą (od -6 do -1)	23	26	21
Ocena neutralna (0)	4	5	5
Umiarkowaną aprobatą (od +1 do +6)	22	18	5
Silną aprobatą (od +7 do +12)	20	9	6
Zdecydowaną aprobatą (od +13 do +18)	11	6	1
Średnia	0,85	-2,76	-7,35
Odchylenie standardowe	9,17	8,84	7,39

Na podstawie częstości wskazań osób popierających obecny rząd można stwierdzić, że według nich Leszek Miller jest człowiekiem zrównoważonym i pełnym spokoju, kompetentnym, mającym odpowiednią wiedzę i umiejętności do pełnienia powierzonej mu funkcji. Ich zdaniem wyróżnia się także inteligencją. Według opinii zdecydowanej większości zwolenników rządu ma dobrą prezencję i może budzić sympatię. Cechują go ponadto takie przymioty, jak otwartość na innych i zdolność perswazji. Ponad połowa zwolenników rządu jest przekonana, że Leszek Miller nie uchyła się od rozwiązywania najważniejszych problemów kraju i potrafi podejmować trudne decyzje, ponadto jest samodzielny w ich podejmowaniu, a w działalności publicznej przedkłada dobro kraju nad własne interesy czy korzyści. Więcej kontrowersji wśród zwolenników rządu budzą natomiast konsekwencja i stanowczość premiera w osiąganiu założonych celów oraz jego energia i dynamizm. Ponad połowa deklarujących poparcie dla rządu nie odmawia mu tych przymiotów, ponad jedna trzecia zaś jest w tym względzie przeciwnego zdania. Mniej jednoznacznie, choć nadal z przewagą opinii pozytywnych, wypada wśród zwolenników rządu ocena komunikatywności premiera, jego odpowiedzialności za słowo oraz wrażliwości społecznej. Podobnie jak wśród ogółu badanych najgorzej postrzegane są motywy publicznej i politycznej działalności premiera. Nawet wśród badanych przychylnych obecnemu gabinetowi przeważa opinia, że Leszek Miller kieruje się w swych działaniach przede wszystkim interesami własnej partii.

Tabela 5

Z każdej pary stwierdzeń proszę wskazać to, które, Pana(i) zdaniem, najlepiej charakteryzuje Leszka Millera	Stosunek do rządu		
	zwolennicy	obojętni	przeciwnicy
	w procentach		
Jest zrównoważony, pełen spokoju	84	58	54
Jest niespokojny, niezrównoważony	8	21	30
Jest kompetentny, zna się na tym, co robi	75	40	25
Jest niekompetentny, nie ma odpowiedniej wiedzy i umiejętności	13	33	48
Jest inteligentny	73	56	45
Nie wyróżnia się inteligencją	21	31	43
Jest przystojny, ma dobrą prezencję	71	50	42
Nie jest przystojny, źle się prezentuje	17	28	34
Jest sympatyczny	70	43	29
Nie jest sympatyczny	16	37	55
Jest otwarty na innych	62	33	25
Jest nieprzystępny	15	34	43
Potrafi przekonać ludzi do swoich racji	62	35	27
Nie potrafi przekonać ludzi do swoich racji	26	41	52
Umie stawić czoło najważniejszym problemom, nie boi się trudnych decyzji	58	22	13
Uchyła się od rozwiązywania najważniejszych problemów, nie potrafi podejmować trudnych decyzji	33	56	69
Jest samodzielny w podejmowaniu decyzji	57	29	34
Nie jest samodzielny w podejmowaniu decyzji, za bardzo daje sobą kierować	20	40	44
Przedkłada dobro kraju nad własne interesy	54	24	13
Dbą przede wszystkim o własne interesy	21	52	66
Jest konsekwentny, stanowczy w osiąganiu swoich celów	54	17	9
Nie potrafi dokończyć tego, co zaczął, wszystko rozłazi mu się w rękach	36	62	79
Jest energiczny, dynamiczny	53	31	32
Jest zbyt powolny, za mało dynamiczny	34	47	49
Mówi konkretnie, w sposób odpowiedzialny	50	16	7
Mówi niejasno, unika konkretów	38	65	84
Jest skromny	47	22	14
Jest zarozumiały	33	53	72
Jest uczciwy	46	19	6
Nie jest uczciwy	16	37	61
Rozumie problemy zwykłych ludzi, troszczy się o ich los	46	15	9
Nie obchodzi go los zwykłych ludzi	32	64	79
Jest prawdomówny	40	10	6
Nie jest prawdomówny	24	53	76
Dbą przede wszystkim o interesy ogółu	35	8	4
Dbą przede wszystkim o interesy swojej partii	46	72	87
Pominięto odpowiedzi „ani taki, ani taki” i „trudno powiedzieć”			

Dla przeciwników rządu jedynymi atutami obecnego premiera są natomiast takie cechy, jak spokój i zrównoważenie oraz dobra prezencja (choć w tym przypadku opinie są już mniej jednoznaczne). Poglądy przeciwników rządu na temat tego, czy premier jest osobą wyróżniającą się inteligencją czy też nie, są niemal dokładnie podzielone.

Dla krytyków obecnego gabinetu Leszek Miller jest przede wszystkim politykiem, który pełniąc funkcję publiczną ma na względzie głównie interesy własnego ugrupowania politycznego, nie zaś dobro ogółu, jednocześnie nie interesuje go los przeciętnych obywateli. Zdecydowana większość tej grupy badanych negatywnie ocenia medialny wymiar wizerunku premiera. Uważają oni, że Leszek Miller nie jest człowiekiem prawdomównym, jego wypowiedzi publiczne są niejasne i pozbawione konkretów, według nich można odnieść wrażenie, że obecnego premiera cechuje także brak skromności i zarozumiałstwo. Ponad połowa respondentów mających negatywny stosunek do rządu uważa, że premier nie ma też zdolności perswazyjnych i nie potrafi przekonać ludzi do swoich racji. Ponad dwie trzecie przeciwników rządu zarzuca mu uchylanie się od rozwiązywania najważniejszych problemów, przed jakimi stoi nasz kraj, a także nieumiejętność podejmowania trudnych decyzji. Zbliżona liczebnie grupa uważa, że Leszek Miller sprawując funkcję premiera ma na względzie bardziej własne interesy niż dobro kraju, a ponadto - że jest człowiekiem nieuczciwym. W opinii ponad połowy przeciwników rządu Leszek Miller jest też osobą niewzbudzającą sympatii.

W tym roku stosunek Polaków do rządu oraz premiera bardzo się pogorszył⁴. Znacząco zmalało poparcie dla rządu, zdecydowanie gorsze niż przed rokiem są także oceny wyników jego pracy. Od kilku miesięcy utrzymują się one na bardzo niskim poziomie. Zdecydowanie stracił także sam premier - społeczne poparcie dla niego jest rekordowo niskie, porównywalne z tym, jakie miał premier Jerzy Buzek tuż przed końcem swego urzędowania. W sierpniu tylko 19% badanych deklaroowało zadowolenie z tego, że Leszek Miller pełni

⁴ Patrz komunikat CBOS „Stosunek do rządu w sierpniu”, sierpień 2003.

funkcję premiera, niezadowolonych było ponad trzykrotnie więcej (62%). Wyjątkowo krytyczny stosunek Polaków do obecnego szefa rządu znalazł potwierdzenie w szczegółowych ocenach osoby premiera oraz jego działalności.

Cechą najczęściej uznawaną przez badanych za najbardziej charakterystyczną dla szefa rządu jest upartyjnienie jego działania. Zdaniem ankietowanych Leszek Miller sprawując funkcję premiera stara się przede wszystkim realizować interesy swojej partii oraz (tak lub inaczej rozumiane) swoje własne, przedkładając je nad interesy kraju i ogółu społeczeństwa. Jednocześnie blisko dwie trzecie badanych zarzuca mu obojętność wobec problemów zwykłych obywateli. Ponad połowa Polaków jest zdania, że Leszek Miller uchyla się od rozwiązywania najważniejszych problemów kraju i nie potrafi podejmować trudnych decyzji. Jeszcze częściej wyrażane jest przekonanie o braku konsekwencji i stanowczości premiera.

Negatywne opinie dominują także w wizerunku medialnym premiera - ponad połowa badanych uznaje go za polityka niemówiącego prawdy, ponad dwie trzecie uważa, iż jego wypowiedzi publiczne są jałowe - niejasne i pozbawione konkretów, większość twierdzi też, że jest on człowiekiem nadmiernie pewnym siebie i zarozumiałym. Mniej jednoznacznie, ale jednak także negatywnie oceniane są zdolności perswazyjne premiera - przeważa opinia, że nie umie on przekonać ludzi do swoich racji. Zdaniem Polaków premierowi brakuje również konsekwencji, a podejmowanym przez niego działaniom - stanowczości i energii.

Polacy niejednoznacznie wypowiadają się na temat tego, czy Leszek Miller jest kompetentny, samodzielny w podejmowaniu decyzji i otwarty w stosunku do innych ludzi. Podobnie niemal równo podzielone są opinie w kwestii tego, czy Leszek Miller jest osobą sympatyczną czy też niesympatyczną.

Do zalet premiera należą natomiast, zdaniem Polaków, spokój i zrównoważenie, a także inteligencja. W opinii ankietowanych zaletą Leszka Millera jest również dobra prezencja.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. Z pary stwierdzeń proszę wskazać to, które, Pana(i) zdaniem, najlepiej charakteryzuje Leszka Millera. Czy premier Leszek Miller: 1 - jest kompetentny, zna się na tym, co robi; 2 - jest niekompetentny, nie ma odpowiedniej wiedzy i umiejętności

	(%)				
	1	2	Ani taki, ani taki	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	39	35	6	20	880
Płeć					
Mężczyźni	41	37	6	17	420
Kobiety	37	34	6	22	460
Wiek					
18-24 lat	50	31	0	19	136
25-34	45	32	5	19	161
35-44	38	40	5	17	140
45-54	39	35	12	13	192
55-64	34	40	5	21	112
65 lat i więcej	29	34	6	32	139
Miejsce zamieszkania					
Wieś	33	37	7	23	322
Miasto do 20 tys.	54	26	2	18	115
20-100 tys.	48	27	4	21	165
101-500 tys.	35	36	8	20	168
501 tys. i więcej mieszk.	36	49	4	11	111
Wykształcenie					
Podstawowe	34	36	3	26	235
Zasadnicze zawodowe	32	40	6	22	226
Średnie	48	32	6	14	333
Wyższe	40	31	11	17	86
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	46	33	11	9	65
Prac. umysł. niż. szczebla	50	33	7	9	103
Pracownicy fiz.- umysł.	32	48	4	15	68
Robotnicy wykwalifikowani	36	29	4	31	74
Robotnicy niewykwalifik.	36	37	3	24	32
Rolnicy	35	43	4	18	51
Pracujący na własny rach.	29	36	5	29	26
Bierni zawodowo					
Renciści	30	43	7	20	101
Emeryci	36	31	6	27	158
Uczniowie i studenci	51	28	0	21	65
Bezrobotni	39	35	8	17	93
Gospodynie domowe i inni	48	30	4	17	45
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	41	40	8	11	140
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	54	26	8	12	70
sekt. pryw. poza rolnict.	34	38	4	24	164
prywatnym gosp. rolnym	35	43	4	18	52
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	37	43	2	18	83
300-399	28	48	7	18	70
400-599	37	36	6	22	159
600-800	39	36	5	19	131
Powyżej 800 zł	44	33	10	14	142
Ocena własnych war. mater.					
Złe	29	43	6	21	296
Średnie	39	33	7	21	410
Dobre	57	26	4	13	174
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	32	40	2	27	55
Raz w tygodniu	37	37	7	20	441
1-2 razy w miesiącu	38	36	3	23	139
Kilka razy w roku	42	30	6	22	151
W ogóle nie uczestniczy	51	31	8	10	93
Poglądy polityczne					
Lewica	59	25	6	10	190
Centrum	42	35	6	17	273
Prawica	26	58	5	11	179
Trudno powiedzieć	30	27	7	37	236

Tabela 2. Z pary stwierdzeń proszę wskazać to, które, Pana(i) zdaniem, najlepiej charakteryzuje Leszka Millera. Czy premier Leszek Miller: 1 - jest samodzielny w podejmowaniu decyzji; 2 - nie jest samodzielny w podejmowaniu decyzji, za bardzo daje sobą kierować

(%)

	1	2	Ani taki, ani taki	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	36	37	5	23	880
Płeć					
Mężczyźni	39	40	4	16	420
Kobiety	32	35	5	29	460
Wiek					
18-24 lat	37	39	2	21	136
25-34	38	35	4	23	161
35-44	34	41	5	20	140
45-54	41	35	6	18	192
55-64	32	38	6	23	112
65 lat i więcej	28	33	6	33	139
Miejsce zamieszkania					
Wieś	30	39	4	28	322
Miasto do 20 tys.	44	30	2	23	115
20-100 tys.	41	31	6	22	165
101-500 tys.	29	45	8	18	168
501 tys. i więcej mieszk.	43	36	5	16	111
Wykształcenie					
Podstawowe	24	40	5	30	235
Zasadnicze zawodowe	38	38	3	21	226
Średnie	41	34	4	20	333
Wyższe	38	35	9	19	86
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	48	32	8	12	65
Prac. umysł. niż. szczebla	38	36	4	22	103
Pracownicy fiz.- umysł.	29	39	10	22	68
Robotnicy wykwalifikowani	46	34	6	14	74
Robotnicy niewykwalifik.	38	34	9	20	32
Rolnicy	31	43	0	26	51
Pracujący na własny rach.	32	30	0	38	26
Bierni zawodowo					
Renciści	28	41	3	28	101
Emeryci	33	36	6	25	158
Uczniowie i studenci	32	39	4	25	65
Bezrobotni	35	45	1	19	93
Gospodynie domowe i inni	42	25	2	31	45
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	40	34	8	18	140
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	47	35	9	10	70
sekt. pryw. poza rolnict.	36	36	3	24	164
prywatnym gosp. rolnym	32	41	2	25	52
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	37	37	3	22	83
300-399	27	54	4	15	70
400-599	38	34	7	21	159
600-800	34	37	4	25	131
Powyżej 800 zł	42	34	5	19	142
Ocena własnych war. mater.					
Złe	30	42	5	24	296
Średnie	36	35	5	24	410
Dobre	43	34	5	18	174
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	36	22	9	33	55
Raz w tygodniu	36	37	3	24	441
1-2 razy w miesiącu	32	38	6	24	139
Kilka razy w roku	35	37	7	20	151
W ogóle nie uczestniczy	39	43	3	15	93
Poglądy polityczne					
Lewica	40	35	6	18	190
Centrum	42	38	4	16	273
Prawica	36	49	6	9	179
Trudno powiedzieć	24	27	4	44	236

Tabela 3. Z pary stwierdzeń proszę wskazać to, które, Pana(i) zdaniem, najlepiej charakteryzuje Leszka Millera. Czy premier Leszek Miller: 1 - potrafi przekonać ludzi do swoich racji; 2 - nie potrafi przekonać ludzi do swoich racji

	1	2	Ani taki, ani taki	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	36	42	7	15	880
Płeć					
Mężczyźni	36	46	7	10	420
Kobiety	35	39	8	18	460
Wiek					
18-24 lat	36	40	9	16	136
25-34	48	30	6	16	161
35-44	34	49	4	13	140
45-54	37	44	11	7	192
55-64	36	48	5	12	112
65 lat i więcej	21	45	8	26	139
Miejsce zamieszkania					
Wieś	33	38	11	18	322
Miasto do 20 tys.	36	43	8	13	115
20-100 tys.	35	41	6	18	165
101-500 tys.	31	51	6	13	168
501 tys. i więcej mieszk.	50	42	3	5	111
Wykształcenie					
Podstawowe	30	42	7	21	235
Zasadnicze zawodowe	31	46	6	17	226
Średnie	39	41	10	10	333
Wyższe	52	37	4	7	86
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	48	41	4	6	65
Prac. umysł. niż. szczebla	48	36	7	9	103
Pracownicy fiz.- umysł.	29	50	8	14	68
Robotnicy wykwalifikowani	30	49	7	14	74
Robotnicy niewykwalifik.	37	41	5	17	32
Rolnicy	41	44	1	14	51
Pracujący na własny rach.	55	29	0	16	26
Bierni zawodowo					
Renciści	23	50	7	20	101
Emeryci	30	43	8	19	158
Uczniowie i studenci	32	37	13	17	65
Bezrobotni	41	42	10	8	93
Gospodynie domowe i inni	34	32	14	20	45
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	39	41	10	10	140
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	38	47	4	11	70
sekt. pryw. poza rolnict.	43	41	3	13	164
prywatnym gosp. rolnym	41	43	3	13	52
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	46	35	5	13	83
300-399	36	51	7	6	70
400-599	32	42	11	15	159
600-800	39	45	4	12	131
Powyżej 800 zł	41	42	6	10	142
Ocena własnych war. mater.					
Złe	30	44	9	17	296
Średnie	36	40	8	16	410
Dobre	45	44	3	8	174
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	22	46	7	25	55
Raz w tygodniu	32	41	11	15	441
1-2 razy w miesiącu	36	47	2	14	139
Kilka razy w roku	42	41	3	13	151
W ogóle nie uczestniczy	50	39	4	8	93
Poglądy polityczne					
Lewica	52	35	8	5	190
Centrum	40	44	6	10	273
Prawica	26	57	8	9	179
Trudno powiedzieć	26	35	9	30	236

Tabela 4. Z pary stwierdzeń proszę wskazać to, które, Pana(i) zdaniem, najlepiej charakteryzuje Leszka Millera. Czy premier Leszek Miller: 1 - jest energiczny, dynamiczny; 2 - jest zbyt powolny, za mało dynamiczny (%)

	1	2	Ani taki, ani taki	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	35	44	7	13	880
Płeć					
Mężczyźni	36	46	8	10	420
Kobiety	35	42	6	16	460
Wiek					
18-24 lat	37	44	6	12	136
25-34	38	39	5	19	161
35-44	37	46	6	11	140
45-54	40	48	8	4	192
55-64	24	49	11	15	112
65 lat i więcej	31	40	8	21	139
Miejsce zamieszkania					
Wieś	30	45	11	14	322
Miasto do 20 tys.	44	37	4	14	115
20-100 tys.	36	44	4	16	165
101-500 tys.	31	50	4	15	168
501 tys.i więcej mieszk.	47	42	6	5	111
Wykształcenie					
Podstawowe	29	45	8	18	235
Zasadnicze zawodowe	31	49	7	13	226
Średnie	41	43	5	11	333
Wysze	42	35	13	10	86
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	46	35	10	10	65
Prac.umysł.niż.szczebla	41	47	4	8	103
Pracownicy fiz.-umysł.	39	42	4	14	68
Robotnicy wykwalifikowani	31	49	5	15	74
Robotnicy niewykwalifik.	27	57	12	4	32
Rolnicy	20	64	6	11	51
Pracujący na własny rach.	45	15	21	19	26
Bierni zawodowo					
Renciści	27	51	4	18	101
Emeryci	33	41	11	14	158
Uczniowie i studenci	34	46	2	18	65
Bezrobotni	48	36	6	9	93
Gospodynie domowe i inni	28	42	12	18	45
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	41	44	7	8	140
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	43	44	10	4	70
sekt. pryw. poza rolnict.	35	42	6	17	164
prywatnym gosp. rolnym	20	62	7	11	52
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	26	49	8	16	83
300-399	27	59	6	8	70
400-599	37	47	5	11	159
600-800	35	48	6	11	131
Powyżej 800 zł	38	44	11	8	142
Ocena własnych war. mater.					
Złe	31	47	8	14	296
Średnie	34	44	7	14	410
Dobre	45	39	6	9	174
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	24	47	10	19	55
Raz w tygodniu	36	43	7	14	441
1-2 razy w miesiącu	36	49	5	10	139
Kilka razy w roku	35	46	8	12	151
W ogóle nie uczestniczy	42	38	8	12	93
Poglądy polityczne					
Lewica	49	40	4	8	190
Centrum	37	48	5	9	273
Prawica	25	53	11	11	179
Trudno powiedzieć	31	36	9	24	236

Tabela 5. Z pary stwierdzeń proszę wskazać to, które, Pana(i) zdaniem, najlepiej charakteryzuje Leszka Millera. Czy premier Leszek Miller: 1 - umie stawić czoło najważniejszemu problemom, nie boi się trudnych decyzji; 2 - uchyla się od rozwiązywania najważniejszych problemów, nie potrafi podejmować trudnych decyzji

	(%)				
	1	2	Ani taki, ani taki	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	24	56	5	15	880
Płeć					
Mężczyźni	24	59	5	12	420
Kobiety	24	53	6	17	460
Wiek					
18-24 lat	34	48	5	13	136
25-34	24	56	2	17	161
35-44	25	58	3	13	140
45-54	26	58	7	9	192
55-64	19	61	7	14	112
65 lat i więcej	14	54	8	23	139
Miejsce zamieszkania					
Wieś	22	54	8	16	322
Miasto do 20 tys.	35	44	4	17	115
20-100 tys.	25	50	6	19	165
101-500 tys.	20	63	3	14	168
501 tys.i więcej mieszk.	23	72	2	3	111
Wykształcenie					
Podstawowe	21	50	7	23	235
Zasadnicze zawodowe	21	63	2	14	226
Średnie	28	54	7	12	333
Wyższe	26	64	5	5	86
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	28	58	7	8	65
Prac.umysł.niż.szczebla	32	60	3	4	103
Pracownicy fiz.- umysł.	24	66	1	10	68
Robotnicy wykwalifikowani	22	53	3	22	74
Robotnicy niewykwalifik.	35	46	3	16	32
Rolnicy	27	60	1	12	51
Pracujący na własny rach.	7	65	1	26	26
Bierni zawodowo					
Renciści	16	63	3	17	101
Emeryci	18	54	9	19	158
Uczniowie i studenci	36	44	9	12	65
Bezrobotni	24	55	3	18	93
Gospodynie domowe i inni	23	41	18	18	45
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	26	60	6	8	140
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	40	48	2	11	70
sekt. pryw. poza rolnict.	20	63	2	15	164
prywatnym gosp. rolnym	27	60	1	12	52
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	31	54	3	11	83
300-399	23	62	5	9	70
400-599	23	55	6	17	159
600-800	24	62	3	11	131
Powyżej 800 zł	30	54	5	11	142
Ocena własnych war. mater.					
Złe	16	64	5	15	296
Średnie	24	55	6	15	410
Dobre	36	46	5	14	174
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	23	50	5	22	55
Raz w tygodniu	25	56	7	13	441
1-2 razy w miesiącu	24	56	3	17	139
Kilka razy w roku	22	57	5	17	151
W ogóle nie uczestniczy	25	59	4	12	93
Poglądy polityczne					
Lewica	38	52	4	6	190
Centrum	26	56	6	11	273
Prawica	18	71	3	8	179
Trudno powiedzieć	15	48	6	31	236

Tabela 6. Z pary stwierdzeń proszę wskazać to, które, Pana(i) zdaniem, najlepiej charakteryzuje Leszka Millera. Czy premier Leszek Miller: 1 - jest konsekwentny, stanowczy w osiąganiu swoich celów; 2 - nie potrafi dokończyć tego, co zaczął, wszystko roziazi mu się w rękach

	1	2	Ani taki, ani taki	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	64	4	12	880
Płeć					
Mężczyźni	21	68	3	8	420
Kobiety	18	61	5	16	460
Wiek					
18-24 lat	24	58	4	14	136
25-34	22	55	7	15	161
35-44	21	68	1	10	140
45-54	21	70	4	5	192
55-64	18	72	3	8	112
65 lat i więcej	10	63	6	21	139
Miejsce zamieszkania					
Wieś	14	65	5	16	322
Miasto do 20 tys.	31	55	4	9	115
20-100 tys.	25	57	4	15	165
101-500 tys.	17	70	2	11	168
501 tys. i więcej mieszk.	20	73	5	2	111
Wykształcenie					
Podstawowe	13	62	6	19	235
Zasadnicze zawodowe	17	68	2	13	226
Średnie	24	63	4	9	333
Wyższe	29	66	4	2	86
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	36	53	9	2	65
Prac. umysł. niż. szczebla	22	68	6	4	103
Pracownicy fiz.- umysł.	14	68	4	15	68
Robotnicy wykwalifikowani	26	59	0	14	74
Robotnicy niewykwalifik.	17	64	4	14	32
Rolnicy	6	82	3	9	51
Pracujący na własny rach.	20	57	7	16	26
Bierni zawodowo					
Renciści	15	71	2	11	101
Emeryci	16	62	4	18	158
Uczniowie i studenci	26	57	4	14	65
Bezrobotni	16	69	5	10	93
Gospodynie domowe i inni	23	51	8	18	45
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	25	64	7	4	140
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	34	55	3	9	70
sekt. pryw. poza rolnict.	17	65	3	15	164
prywatnym gosp. rolnym	7	81	3	8	52
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	23	60	2	16	83
300-399	17	71	2	10	70
400-599	18	64	5	12	159
600-800	17	64	6	12	131
Powyżej 800 zł	23	70	4	3	142
Ocena własnych war. mater.					
Złe	13	71	3	14	296
Średnie	20	62	6	11	410
Dobre	29	58	2	10	174
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	15	69	7	9	55
Raz w tygodniu	19	63	4	14	441
1-2 razy w miesiącu	19	63	4	14	139
Kilka razy w roku	20	65	5	10	151
W ogóle nie uczestniczy	25	66	2	6	93
Poglądy polityczne					
Lewica	34	57	4	5	190
Centrum	24	64	4	8	273
Prawica	13	81	3	3	179
Trudno powiedzieć	8	56	6	30	236

Tabela 7. Z pary stwierdzeń proszę wskazać to, które, Pana(i) zdaniem, najlepiej charakteryzuje Leszka Millera. Czy premier Leszek Miller: 1 - rozumie problemy zwykłych ludzi, troszczy się o ich los; 2 - nie obchodzi go los zwykłych ludzi

	(%)				
	1	2	Ani taki, ani taki	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	18	64	6	12	879
Płeć					
Mężczyźni	17	67	6	10	420
Kobiety	18	62	6	14	459
Wiek					
18-24 lat	22	53	7	18	136
25-34	19	66	7	8	161
35-44	13	68	7	12	140
45-54	21	65	4	10	192
55-64	16	65	8	11	112
65 lat i więcej	14	67	5	15	139
Miejsce zamieszkania					
Wieś	14	69	7	11	322
Miasto do 20 tys.	25	57	7	10	115
20-100 tys.	17	60	6	17	165
101-500 tys.	17	62	6	15	168
501 tys.i więcej mieszk.	23	68	2	7	110
Wykształcenie					
Podstawowe	13	70	4	13	235
Zasadnicze zawodowe	17	67	5	11	226
Średnie	21	61	7	11	333
Wyższe	20	55	9	16	85
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	23	54	10	13	65
Prac.umysł.niż.szczebla	26	58	7	9	102
Pracownicy fiz.- umysł.	18	70	5	7	68
Robotnicy wykwalifikowani	17	59	8	15	74
Robotnicy niewykwalifik.	6	82	7	5	32
Rolnicy	16	72	2	10	51
Pracujący na własny rach.	4	71	10	16	26
Bierni zawodowo					
Renciści	11	74	2	13	101
Emeryci	18	63	5	14	158
Uczniowie i studenci	26	47	4	23	65
Bezrobotni	18	70	6	6	93
Gospodynie domowe i inni	13	61	14	12	45
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	19	67	5	9	140
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	34	55	9	2	70
sekt. pryw. poza rolnict.	12	63	8	16	163
prywatnym gosp. rolnym	17	72	2	10	52
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	13	68	4	16	83
300-399	14	72	1	13	70
400-599	23	62	8	7	159
600-800	16	63	11	10	131
Powyżej 800 zł	21	63	4	12	141
Ocena własnych war. mater.					
Złe	12	75	4	9	296
Średnie	14	62	8	16	410
Dobre	35	51	4	10	173
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	11	70	8	12	55
Raz w tygodniu	18	65	6	12	441
1-2 razy w miesiącu	17	61	8	15	138
Kilka razy w roku	19	63	4	14	151
W ogóle nie uczestniczy	22	65	4	9	93
Poglądy polityczne					
Lewica	33	48	10	9	190
Centrum	19	64	7	10	273
Prawica	9	80	4	7	179
Trudno powiedzieć	12	64	4	20	235

Tabela 8. Z pary stwierdzeń proszę wskazać to, które, Pana(i) zdaniem, najlepiej charakteryzuje Leszka Millera. Czy premier Leszek Miller: 1 - mówi konkretnie, w sposób odpowiedzialny; 2 - mówi niejasno, unika konkretów

	(%)				
	1	2	Ani taki, ani taki	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	18	68	5	9	880
Płeć					
Mężczyźni	18	71	4	6	420
Kobiety	18	64	6	11	460
Wiek					
18-24 lat	24	62	5	9	136
25-34	22	63	6	9	161
35-44	13	79	1	6	140
45-54	20	69	5	6	192
55-64	17	70	7	5	112
65 lat i więcej	14	61	7	18	139
Miejsce zamieszkania					
Wieś	18	66	7	9	322
Miasto do 20 tys.	23	62	6	8	115
20-100 tys.	18	61	7	14	165
101-500 tys.	17	74	2	7	168
501 tys.i więcej mieszk.	18	78	2	3	111
Wykształcenie					
Podstawowe	14	66	7	13	235
Zasadnicze zawodowe	22	68	4	6	226
Średnie	19	67	4	10	333
Wyższe	19	74	6	1	86
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	16	73	9	3	65
Prac.umysł.niż.szczebla	19	72	5	4	103
Pracownicy fiz.- umysł.	22	62	3	14	68
Robotnicy wykwalifikowani	10	79	4	7	74
Robotnicy niewykwalifik.	11	79	6	4	32
Rolnicy	26	64	1	9	51
Pracujący na własny rach.	13	80	4	4	26
Bierni zawodowo					
Renciści	19	67	3	11	101
Emeryci	21	59	8	13	158
Uczniowie i studenci	26	64	4	7	65
Bezrobotni	15	70	3	12	93
Gospodynie domowe i inni	17	65	13	5	45
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	12	77	7	4	140
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	24	71	0	5	70
sekt. pryw. poza rolnict.	15	71	5	9	164
prywatnym gośp. rolnym	27	64	1	9	52
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	16	68	5	11	83
300-399	15	76	1	7	70
400-599	16	69	6	8	159
600-800	16	70	4	10	131
Powyżej 800 zł	20	72	4	4	142
Ocena własnych war. mater.					
Złe	14	73	3	11	296
Średnie	18	66	7	9	410
Dobre	27	63	5	5	174
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	13	73	9	5	55
Raz w tygodniu	18	66	7	9	441
1-2 razy w miesiącu	25	63	3	9	139
Kilka razy w roku	15	73	4	8	151
W ogóle nie uczestniczy	20	70	0	10	93
Poglądy polityczne					
Lewica	31	60	5	4	190
Centrum	19	71	6	4	273
Prawica	10	83	6	1	179
Trudno powiedzieć	14	59	4	23	236

Tabela 9. Z pary stwierdzeń proszę wskazać to, które, Pana(i) zdaniem, najlepiej charakteryzuje Leszka Millera. Czy premier Leszek Miller: 1 - dba przede wszystkim o interesy ogółu; 2 - dba przede wszystkim o interesy swojej partii (%)

	1	2	Ani taki, ani taki	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	11	73	3	12	880
Płeć					
Mężczyźni	10	78	3	8	420
Kobiety	12	69	3	16	460
Wiek					
18-24 lat	11	71	8	10	136
25-34	9	71	5	16	161
35-44	12	76	2	9	140
45-54	14	76	1	9	192
55-64	12	75	2	11	112
65 lat i więcej	7	72	2	20	139
Miejsce zamieszkania					
Wieś	9	76	3	12	322
Miasto do 20 tys.	12	69	1	18	115
20-100 tys.	15	66	4	16	165
101-500 tys.	11	73	5	12	168
501 tys. i więcej mieszk.	13	82	2	3	111
Wykształcenie					
Podstawowe	12	70	3	15	235
Zasadnicze zawodowe	12	75	1	12	226
Średnie	9	73	5	12	333
Wyższe	12	78	2	8	86
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	12	77	2	10	65
Prac. umysł. niż. szczebla	8	74	5	12	103
Pracownicy fiz.- umysł.	7	81	2	10	68
Robotnicy wykwalifikowani	11	75	0	14	74
Robotnicy niewykwalifik.	11	82	0	6	32
Rolnicy	10	86	0	5	51
Pracujący na własny rach.	0	88	0	12	26
Bierni zawodowo					
Renciści	13	70	3	14	100
Emeryci	12	72	2	14	158
Uczniowie i studenci	13	67	12	7	65
Bezrobotni	14	71	2	13	93
Gospodynie domowe i inni	15	48	11	26	45
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	8	79	2	10	140
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	16	76	5	3	70
sekt. pryw. poza rolnict.	5	79	1	15	164
prywatnym gosp. rolnym	11	85	0	4	52
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	12	67	0	21	83
300-399	9	80	3	8	70
400-599	13	69	5	14	159
600-800	11	75	1	13	131
Powyżej 800 zł	11	77	4	8	142
Ocena własnych war. mater.					
Złe	11	74	1	14	296
Średnie	7	76	5	13	409
Dobre	21	66	4	9	174
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	11	75	2	12	55
Raz w tygodniu	10	72	4	14	441
1-2 razy w miesiącu	11	75	2	13	139
Kilka razy w roku	13	72	3	12	150
W ogóle nie uczestniczy	12	79	4	5	93
Poglądy polityczne					
Lewica	20	70	3	7	190
Centrum	11	76	3	10	273
Prawica	6	87	4	2	179
Trudno powiedzieć	8	62	3	26	236

Tabala 10. Średnia ocen na skali dezaprobaty-aprobaty
(od -18 do +18)

	Średnia ocen	Odchylenie standardowe	Liczba osób
Ogółem	-3.05	8.73	862
Płeć			
Meżczyźni	-3.31	8.64	418
Kobiety	-2.82	8.82	443
Wiek			
18-24 lat	-2.00	7.84	133
25-34	-1.86	8.88	157
35-44	-4.41	8.87	139
45-54	-2.59	8.80	191
55-64	-4.13	9.23	110
65 lat i więcej	-3.89	8.49	132
Miejsce zamieszkania			
Wieś	-3.44	8.17	313
Miasto do 20 tys.	-.85	9.22	114
20-100 tys.	-1.88	8.78	158
101-500 tys.	-4.12	8.52	166
501 tys. i więcej mieszk.	-4.31	9.50	111
Wykształcenie			
Podstawowe	-4.00	8.62	226
Zasadnicze zawodowe	-3.44	9.06	223
Średnie	-2.39	8.49	327
Wyższe	-2.13	8.89	86
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	-1.79	9.02	65
Prac. umysł. niż. szczebla	-2.39	8.87	101
Pracownicy fiz.- umysł.	-5.03	8.67	66
Robotnicy wykwalifikowani	-3.23	8.81	73
Robotnicy niewykwalifik.	-4.32	8.20	32
Rolnicy	-4.11	8.83	49
Pracujący na własny rach.	-4.80	4.72	25
Bierni zawodowo			
Renciści	-5.05	9.69	96
Emeryci	-2.41	9.21	152
Uczniowie i studenci	-1.25	7.80	65
Bezrobotni	-2.59	7.61	93
Gospodynie domowe i inni	-1.58	8.79	44
Pracuje w:			
inst. państw., publicznej	-3.56	8.47	137
spółce właścicieli			
prywatnych i państwa	-.78	10.02	70
sekt. pryw. poza rolnict.	-4.32	7.65	161
prywatnym gosp. rolnym	-3.95	9.07	51
Dochody na jedną osobę			
Do 299 zł	-3.10	9.34	80
300-399	-4.69	9.03	70
400-599	-2.66	9.04	158
600-800	-3.73	8.98	127
Powyżej 800 zł	-2.24	8.79	142
Ocena własnych war. mater.			
Złe	-5.06	8.31	286
Średnie	-2.82	8.24	402
Dobre	-.28	9.68	173
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	-3.93	8.43	54
Raz w tygodniu	-3.26	8.70	432
1-2 razy w miesiącu	-3.05	9.26	135
Kilka razy w roku	-2.47	8.97	146
W ogóle nie uczestniczy	-2.32	7.85	91
Poglądy polityczne			
Lewica	-.85	9.17	188
Centrum	-2.76	8.84	270
Prawica	-7.35	7.39	179
Trudno powiedzieć	-3.16	7.57	223